

A Nemzeti Kataszteri Program felgyorsítása*

Simon Sándor ügyvezető igazgató
Nemzeti Kataszteri Program Kht.

Majdnem pontosan két évvel ezelőtt, az akkor Debrecenben rendezett Vándorgyűlésen is adtam tájékoztatást a Nemzeti Kataszteri Program adigi előrehaladásáról és a program folytatásának a lehetőségéről. Szeretnék ebből visszaidézni néhány fő gondolatot.

A program kezdeti szakaszához felvett 6,6 Mrd Ft hitelösszeg felhasználása kimerülőben volt, 2003. év végéig nyújtott fedezetet a munkavégzéshez. Ennek az összegnek a felhasználásával készült el mintegy 80 település (ebben fővárosi kerületek is értendőek) DAT Szabvány, ill. Szabályzat szerinti földmérési alaptérképe, ebből történt a földhivatalok fogadókészségének a támogatása, oktatások és a külterületi vektoros digitális térkép átalakítások technológiájának kidolgozását biztosító kísérleti jellegű mintaprojektek végrehajtása.

Egyre erőteljesebben merült fel az igény az alaptérképi állományok digitális, számítógépen kezelhető állományának mielőbbi meglétére, egyrészt a hazai felhasználók, másrészt az EU csatlakozás vonatkozásában. Ebből fakadóan változott a Nemzeti Kataszteri Program alapkonceptiója, azaz a digitális vektoros alaptérképek előállítására kapott prioritást, amely a továbbiakban – a szükséges kiegészítő mérések és helyszíni adatgyűjtések után – alapul szolgálhat a DAT Szabvány és Szabályzat szerinti alaptérképi adatbázisok előállításához.

Ennek szükségességét felismerve, magas szintű szakmai és tudományos támogatottságot élvezve készült el a kormány-előterjesztés 2003 márciusában, a Nemzeti Kataszteri Program felgyorsításának I. ütemére, 2004–2007 közötti időszakra. A Kormány a 2122/2003. (VI. 6.) számú határozatával döntött a Nemzeti Kataszteri Program megvalósításáról, végrehajtásának felgyorsításáról, mely kimondja, hogy „A Nemzeti Kataszteri Program gyorsítása I. ütemének 2004–2007 közötti végrehajtásához – amely az ország egész területére az

állami alaptérképek vektoros digitális változatának elkészítését eredményezi – szükséges 9,8 Mrd Ft forrást hitelből kell biztosítani.” – állami kezességvállalással.

Ez volt a helyzetkép a 2003. évi debreceni Vándorgyűlés időpontjában.

Előkészületek az NKP felgyorsítására

A Nemzeti Kataszteri Program Kht. (a továbbiakban: NKP Kht.) a hitelnyújtásra vonatkozóan pályázatot írt ki a hazai pénzüzetek számára, melyre öt érvényes pályázat érkezett. Az értékelés alapján az NKP Kht. a legkedvezőbb ajánlatot adó, Kereskedelmi és Hitelbank Rt.-t hirdette ki győztesnek. A hitelszerződést az NKP Kht. és a K&H bank Rt. 2003. december 17-én kötötte meg. A hitelösszeg 9,8 Mrd Ft, futamidő 15 év, öt év moratóriumi időszakkal.

Természetesen folytak a szakmai előkészületek is. Ennek alapja a megfelelő ütemterv elkészítése volt, amelynek bizonyos feltételeket ki kellett elégíteni. Elsősorban azt, hogy az ország külterületének vektoros digitális alaptérképei a 2005. év végéig el kell, hogy készüljenek. Másodsorban azt, hogy a belterületek és különleges külterületek (zártkertek) feldolgozása lehetőleg ott és akkor induljon, ahol a külterületek elkészültek, de a munkát az ország teljes területére 2007. év végéig be kell fejezni.

A végrehajtáshoz a feldolgozási egység egy-egy teljes megye területében lett meghatározva.

További tervezési szempontként kellett figyelembe venni, hogy a hitelkeret felhasználása évenként közelítőleg azonos nagyságrendű legyen. Ugyanakkor készülöben volt az új Közbeszerzési Törvény, és ennek esetleges kihatásait is figyelemmel kellett kísérni.

A felgyorsítás végrehajtásának indítása

A felgyorsítás I. ütemének keretében – a folyamatban lévő munkákon felül – tíz megye teljes területére kellett elindítani a külterületek (KÜ-VET), az ország minden megyéjére vonatkozóan

* Az MFTTT által 2005. 06. 30. és 07. 02. között Győrben megrendezett Vándorgyűlésen elhangzott előadás szerkesztett változata.

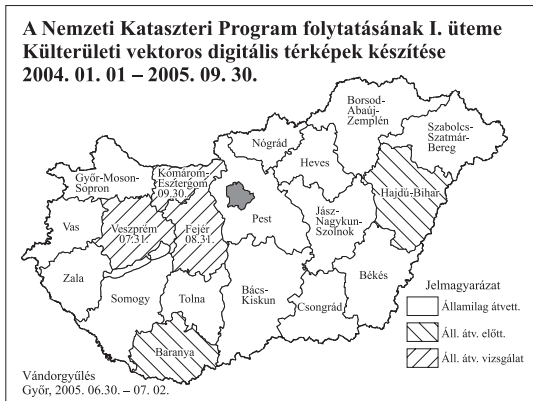
a belterületek és zártkertek (BEVET) vektoros digitális térképkészítési munkáit. A főváros vonatkozásában pedig négy kerület DAT Szabvány, ill. Szabályzat szerinti elkészítése és hat kerület DAT átalakítása képezte a feladatot.

Külterületek {KÜVET}

2004. január 1. és április 30. között mind a tíz megyére vonatkozóan az NKP Kht. lefolytatta a közbeszerzési eljárásokat, és megtörténtek a szerződéskötések. Az értéknövelt adatszolgáltatás a földhivatalok feladatát képezte, az ún. fehér foltok digitalizálását a vállalkozók végezték. A megkötött szerződések összértéke 761 millió forint.

Az ország teljes területére vonatkozóan a jelenlegi készütség: 14 megye államilag átvéve, 2 megye állami átvétel alatt, 3 megye állami átvételi vizsgálat alatt van, ezek közül a legutolsó állami átvétel időpontja 2005. szeptember 30. (1. ábra)

A fentiek alapján látható, hogy az ország teljes külterületének (8,5 millió hektár) vektoros digitális földmérési alaptérképei a kívánt határidőre elkészülnek.

1. ábra Magyarország KÜVET

Belterületek és különleges külterületek (zártkertek) {BEVET}

Ennél a munkafeladatnál a földhivatalok feladata az ingatlan-nyilvántartási térképek szkennelése és a transzformálás, valamint a vállalkozók részére történő adatszolgáltatás. Az adatszolgáltatást követően a vektoros digitális alaptérkép elkészítése a vállalkozók feladata.

A közbeszerzési eljárásokat megelőzően, minden megyére vonatkozóan szakértői véleményt készített az NKP Kht. A szakértők felmérték az

aktuális térképi állapotokat, és javaslatot tesznek az alkalmazandó technológiákra. A szakértői véleményt egy szakmai Szakértői Bizottság vizsgálja felül, és ennek alapján kerül meghatározásra a végleges feladatkielölés, ez képezi a közbeszerzési ajánlati felhívás szakmai alapját.

Az első közbeszerzési eljárások 2004. II. negyedévben indultak. Az indulás három megyei feladatkielöléstől eltérő volt, amit különböző szakmai okok indokoltak. Egyik ilyen Szentlőrinc és 11 település újfelmérése, a másik kettő pedig két megyeszékhely, Miskolc és Szolnok városok belterületi vektoros térképeinek előállítás volt. Ugyancsak ebben a negyedévben indult meg a közbeszerzési eljárás Bács-Kiskun, Nógrád, Somogy és Zala megyék teljes területére. A nyertes ajánlattevőkkel június–július hónapban kötött szerződést az NKP Kht.

2004. III. negyedévben egy közbeszerzési eljárás volt, tárgya Balatonalmádi DAT Szabvány, ill. Szabályzat szerinti térképkészítés; a szerződéskötésre augusztusban került sor.

2004. IV. negyedévben négy megye, Békés, Hajdú-Bihar, Győr-Moson-Sopron és Tolna megyék, valamint sürgősségi igény miatt Kaposvár különleges külterület DAT Szabvány, ill. Szabályzat szerinti térképkészítés közbeszerzési eljárása került lefolytatásra; a szerződések megkötése 2005 januárjában történt.

2005. II. negyedévben három megye, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyék közbeszerzési eljárása történt meg; a szerződések megkötése május hónapban volt.

Jelenleg három megye, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Vas megyék közbeszerzési eljárása van folyamatban; a szerződések megkötése szeptember hónapban lesz.

2. ábra Magyarország BEVET

A továbbiakban tervezetten, 2005. IV. negyedévben Baranya és Veszprém megyék, 2006 I. negyedévében Csongrád, Fejér és Komárom-Esztergom megyék kerülnek indításra, és ezzel minden megye feldolgozás alatt lesz.

Az eddig szerződéssel lekötött megyék elkészítésének a véghatáridejét a 2. ábra mutatja.

A belterületek és különleges külterületek digitális átalakítása keretében – a rendelkezésre álló forrás nyújtotta lehetőségén belül – újfelméréssel történő digitális térképkészítés is megvalósul. Ezek kijelölése azon települések közül történik, ahol a jelenlegi térképállomány megbízhatósága és műszaki színvonala ezt okvetlen indokolja.

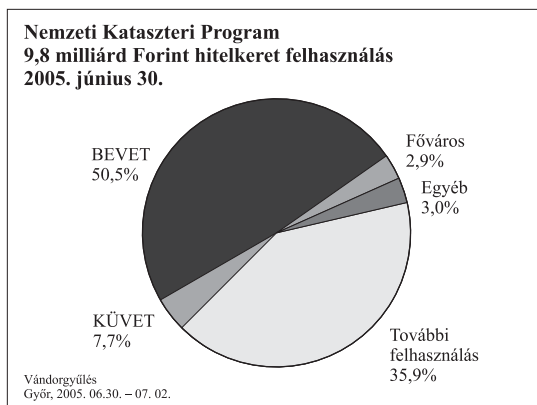
A megyénkénti BEVET térképkészítés végrehajtása során a részteljesítéseket – lehetőség szerint – úgy határoztuk meg, hogy egy adott részteljesítés egy teljes földhivatali körzetet területét fedje le. Amikor egy körzet elkészült, ennek az állami átvétele azonnal megtörténik, ennek alapján a forgalomba helyezés és az adatértékesítés rögtön megindulhat.

Fővárosi kerületek

2004. II. negyedévben a XI., XV. és XXII. kerületek DAT Szabvány és Szabályzat szerinti térképkészítésre vonatkozó közbeszerzési eljárásait folytattuk le. A szerződéseket június hónapban megkötöttük a nyertes vállalkozókkal.

A XI. és XV. kerületeknek az állami átvétele 2005. augusztusban volt, a XXII. kerületé decemberben. A XII. kerületre vonatkozó közbeszerzési eljárást 2005 III. negyedévében indítjuk.

A 9,8 milliárd forint hitelkeret eddigi felhasználása

3. ábra Kördiagram

A 2004. január 1-jétől megkötött szerződések figyelembevételével a térképkészítési ráfordítások az alábbiak szerint alakultak:

Külterületekre: 757 millió forint

Belterületekre és különleges külterületekre: 4,946 millió forint

Fővárosi kerületekre: 280 millió forint

Egyéb kapcsolódó költségek: 296 millió forint
(3. ábra)

Az NKP végrehajtásában résztvevő földhivatalok és vállalkozások

Ahogy az előzőekben már említettem, a KÜVET-nél az értéknövelt adatszolgáltatást, a BEVET-nél a szkennelést és transzformálást a földhivatalok végezték.

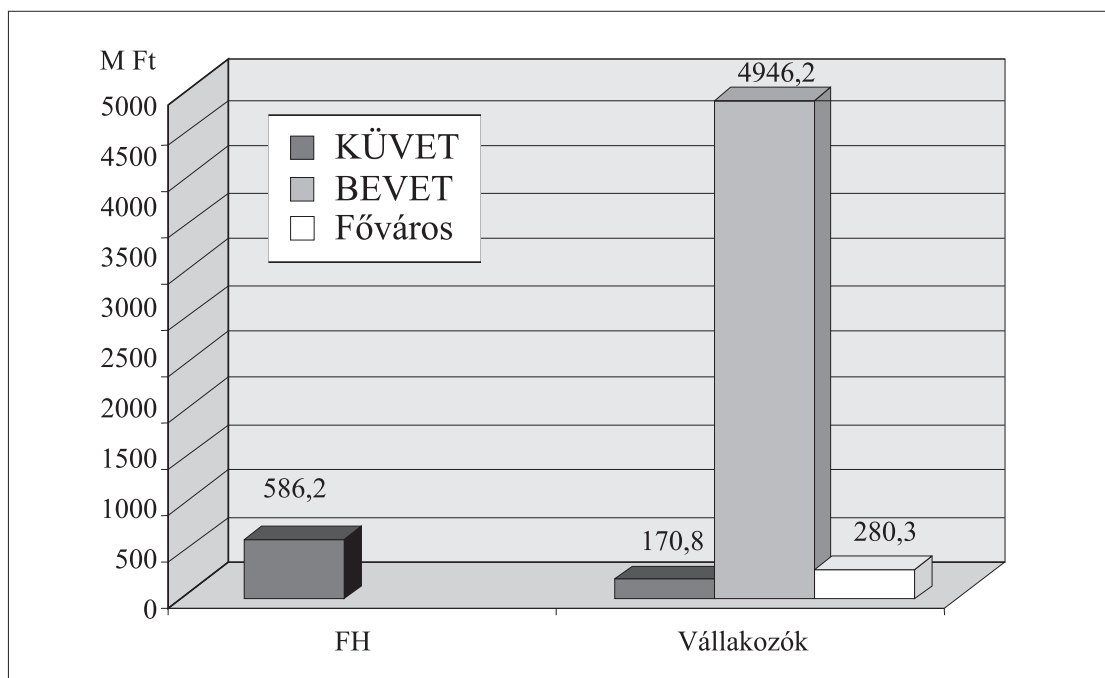
A BEVET munkák indítása már az új közbeszerzési törvény hatálya alá tartozott, ami a mi tevékenységünkre vonatkozóan az EU csatlakozásunkkal azonos időponttal lépett hatályba. Ennek alapján az ajánlati felhívást meg kellett jelentenünk az EU hivatalos értesítőjében is. Külföldi érdeklődés volt, de az ajánlati felhívás dokumentációját egyetlen érdeklődő sem vásárolta meg.

A közbeszerzési eljárások lefolytatásának eredményeképp, az eddigiek során tíz hazai nyertes vállalkozással kötöttünk vállalkozási szerződést. A nyertes vállalkozások természetesen bevonhatnak – és be is vontak – alkalmas alvállalkozókat a részfeladatokra úgy, hogy az alvállalkozók tevékenységére vonatkozóan is teljes felelősséggel tartoznak. A vállalkozások tevékenységének a volumene a KÜVET-nél 171 millió forint, a BEVET-nél 4,946 millió forint, a fővárosi kerületeknél 280 millió forint.

A részvételi arányokat a 4. ábrán láthatjuk (20. oldal).

Földhivatali fogadókészség és forgalomba adás elősegítése

Az NKP Kht. jelentős erőfeszítéseket tett és tesz ezen a téren. Ahhoz, hogy az eddig DAT Szabvány és Szabályzat szerint elkészült alap-térképek változásvezetése, nagy tömegű adatbetöltése és a forgalomba adása megtörténhessen, az NKP Kht. közbeszerzési eljárás lefolytatásával szerződést kötött a Geonet 2000 Kft.-vel a DAT-View szoftver továbbfejlesztésére (3.0. verzió). A szoftverfejlesztés elkészült, és a TAKAROS rendszer melletti üzemeltetésének FÖMI által végzett tesztelése 2004. 12. 21-én befejeződött.

4. ábra Fővállalkozói részarány

A tesztelés végeredménye: az integrált rendszer hibamentesen működik.

A Földügyi és Térinformatikai Főosztály állásfoglalása alapján, a DAT állománnyal rendelkező földhivataloknál (31 földhivatal) telepíthető a DATView rendszer. A telepítések megkezdődtek, ill. folyamatban vannak, ezzel a rendszerrel elsőként Eger város betöltése és forgalomba adása valósult meg.

A szoftver elkészültét követően az NKP Kht. oktatást szervezett a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Főiskolai Kara általi megvalósítással, a Geonet 2000 Kft. bevonásával. Az oktatás Székesfehérváron két lépcsőben történt. Első lépcsőben a megyei földhivatalok rendszergazdái és a FÖMI delegált szakemberei részére, második lépcsőben pedig a DAT állományokkal rendelkező körzeti földhivatalok delegált szakemberei részére. A körzeti földhivataloktól 72 fő oktatása történt meg, 12 fős csoportokban, egy-egy hét időtartamban. Az oktatás részletes anyagát minden résztvevő megkapta.

Az oktatás végén anonim kérdőíves felmérés volt, a résztvevők az elégedettség tekintetében „jó”=40%, „kiváló”=49%, a fontosság tekintetében „fontos”=42%, „nagyon fontos”=40% értékelést adtak.

A hitelek visszafizetési fedezetének alakulása

A visszafizetés fedezetét a Nemzeti Kataszteri Program keretében előállított digitális térképművek értékesítési bevételeiből kell biztosítani.

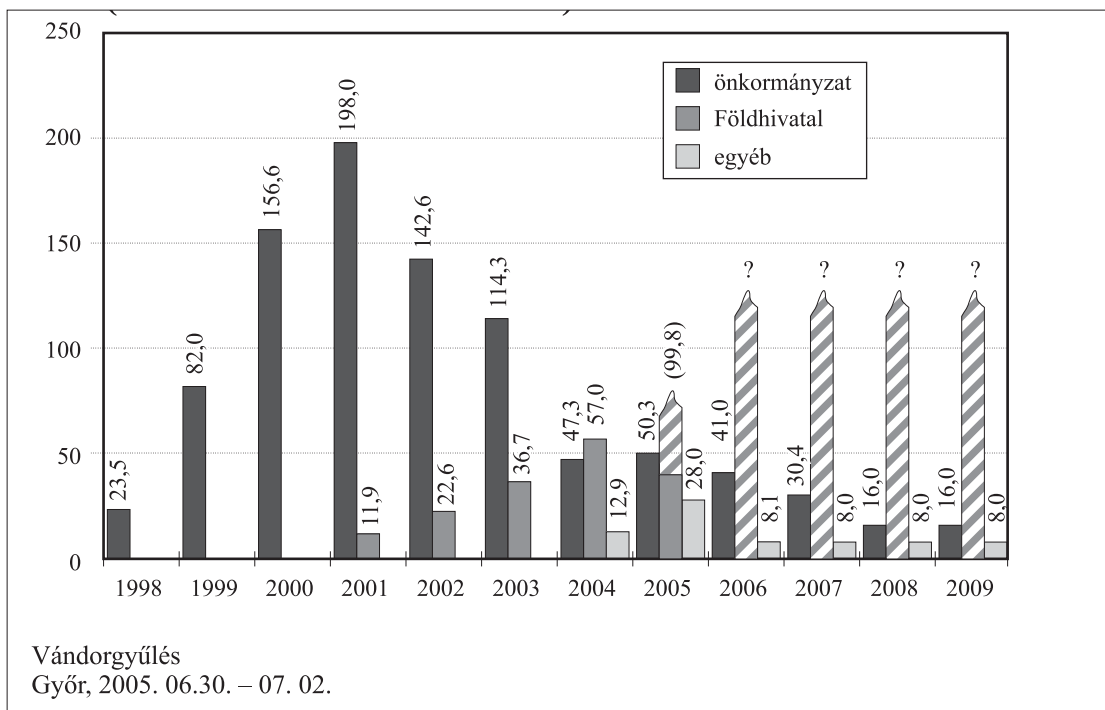
A visszafizetés fedezetéhez tartoznak azok az önkormányzatok általi társfinanszírozási összegek is, amelyek döntően az NKP kezdeti időszakában kötött szerződések alapján voltak realizálhatók. Ahogy az önkormányzatok anyagi forrásai jelentősen szűkültek, úgy ezek a források elapadtak.

Az első hitel (6,6 Mrd Ft) moratóriumi időszaka lejárt, a tőke törlesztése 2005. január 1-jétől indulóan aktuális, negyedévenkénti visszafizetési ütemezéssel, a második hitel (9,8 Mrd Ft) moratóriumi időszaka a 2008. év végével jár le, és ettől kezdve esedékes a tőketörlesztés.

A visszafizetési fedezetet biztosító térképművek értékesítése elmarad az eredetileg tervezettől, az eddigi trend nem tűnik megnyugtatónak. Ennek alapvető oka, hogy az elkészült DAT Szabvány és Szabályzat szerinti állományok földhivatali forgalomba adásának az eredetileg tervezett feltételei nem valósultak meg.

A bevételek alakulását szemléletesen mutatja a 5. ábra.

A térképkészítések további megfelelő ütemterv szerinti végrehajtása mellett, most kiemelt

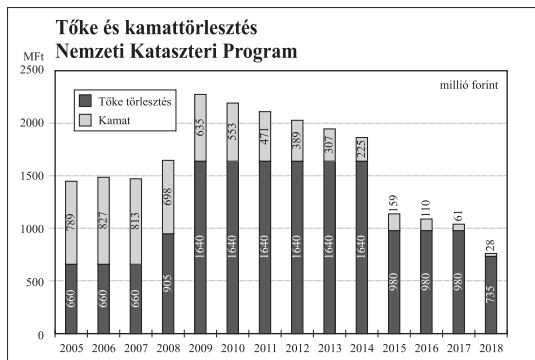
5. ábra A sávozott oszlopok a hiányzó bevételi szintre utalnak

figyelmet kell fordítani a bevételek kívánt szintű és ütemű biztosítására. Ehhez jelenleg már minden műszaki és technikai feltétel adott. Fel kell gyorsítani a forgalomba adásokat, a külterületi, belterületi és zártkerter vektoros digitális térképek forgalomba helyezését az állami átvételt követően mielőbb meg kell tenni.

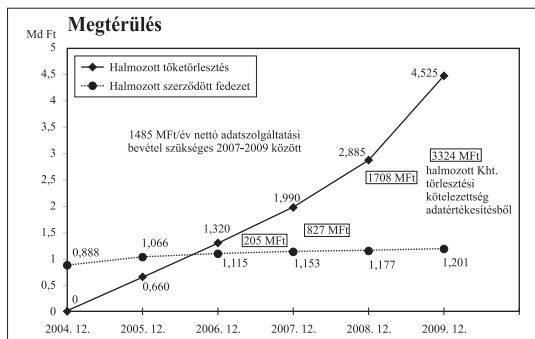
A törlesztés évenként esedékes összegeit a 6. ábra szemlélteti.

Jelen pillanatban fedezet tőketörlesztésre a 2006. év közepéig áll rendelkezésre, a továbbiakhoz szükséges forrás biztosítása már most azonnali, a szakág részére kiemelt fontosságú feladat.

A 7. ábra szemléletes módon mutatja az előzőekben vázolt helyzetet, a 2009. évvel záródó intervallumban. Azért 2009-ig, mert ebben az évben kezdődik a két hitel együttes tőketörlesztése teljes évre vonatkozóan, ami jelentős nagyságrendű növekedés az előző évekhez viszonyítva. Erre célszerű úgy felkészülni, hogy az értékesítésből adódó források már az előző években tartalékokat képezzenek a 2009. évre, mert a szükséges összeget csupán egy évi adatértékesítésből nagy valószínűséggel nem lehet biztosítani.

6. ábra Tőke és kamattörlesztés

7. ábra Megtérülés

Nyilvánvaló, hogy a folyamatban lévő belterületi és különleges külterületi térképek elkészülte és azok értékesítése jelentős lesz a fedezeti forrás növekedésének tekintetében. Erre való tekintettel a megyékre vonatkozó szerződéseket úgy kötöttük (mint ahogy ezt az előzőekben említettem), hogy az értékesítés egy körzet elkészültével azonnal megindulhasson.

Mindezek alapján (az ÁFA kérdéskört is figyelembe véve) számítottuk és tüntettük fel a kívánt, ill. a szükséges értékesítési összeget. Természetesen a 2010–2014 közötti időszak is „csúcsidező” a tőketörlesztés szempontjából, kezelését majd a megelőző évi adatok birtokában lehet tervezni.

Összegzés

Szakágunk jelenlegi legnagyobb projektének a helyzetét az előzőekben áttekintve elmondható, hogy a végrehajtás a kívánt és vállalt ütem szerint folyik az érintett szereplők – FVM FTF, NKP Kht., földhivatalok, FÖMI, vállalkozások, szakértők – szoros együttműködésével. A továbbiakban is meg kell valósítani az ütemterv szerinti végrehajtást. Rendkívül fontos feladat az elkészült digitális alap-térképek forgalomba adása/helyezése, az értékesítés volumenének, azaz a bevételeknek a növelése.

Ezen a fórumon is szeretném megragadni az alkalmat arra, hogy köszönetet mondjak az említett szereplők mindazon munkatársainak, akik bármilyen szinten résztvevői a megvalósításnak, és munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy az eddig elért jelentős eredményekről tájékozathattam a jelenlévőket.

TÉRINFORMATIKAI VILÁGNAP 2005

Az amerikai ESRI kezdeményezésére minden évben olyan rendezvényeket szerveznek, amelynek célja a térinformatika és a térképészet megismertetése a fiatalabb generációkkal. Ebben az évben e rendezvényeket november 16-án tartják meg világszerte.

Az ELTE Informatikai Kara és a Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék szeretettel meghívja az általános iskolai felső tagozatos és a gimnáziumi tanulókat, illetve tanáraikat a lágymányosi egyetemvárosban tartandó

„TÉRINFORMATIKAI VILÁGNAP 2005”

rendezvényre. A részletes program a weben a Térképtudományi Tanszék honlapján (<http://lazarus.elte.hu/hun/dolgozo/jesus/vilagnap/2005vnap.htm>) olvasható.

A rendezvény helyszíne: Déli Tömb, Aula (Pázmány Péter sétány 1/C.)

Időpont: 2005. november 16. (szerda) délelőtt 10:00 óra

A rendezvény előzetes programjában szerepel több multimédiás bemutatóval tarkított rövid előadás. Ezen előadásokat a tanszék oktatói és az erre az alkalomra meghívott vendégek tartják. Minden előadás 15 percig tart, és – többek között – a következő témákat nagyon egyszerű és dinamikus módon bemutatják:

- Érdekességek a térképek történetéből
- Multimédiás térképészeti bemutatók
- Mi a térinformatika?
- Alkalmazzuk a térinformatikát a gyakorlatban!

A teremben kiállítás lesz az ICA (Nemzetközi Térképészeti Társulás) 2005. évi térkép-rajz-verseny győztes munkáiból, illetve a tanszéki hallgatók által készített térképekből.

A rendezvény jobb megszervezése érdekében kérjük a tanárokat, hogy november 8-ig értesítsék a szervezőket a lehetséges résztvevők számáról. Ezt az információt a 372-2975-ös vagy a 209-0555/6721-es telefonszámon, illetve a jesus@ludens.elte.hu e-mail címen lehet megadni.